

Individuálna výročná správa
Obce Slovenské Nové Mesto
za rok 2017

.....
Ján Kalinič, starosta obce

OBSAH	str.
1. Úvodné slovo starostu obce	3
2. Identifikačné údaje obce	4
3. Organizačná štruktúra obce a identifikácia vedúcich predstaviteľov	4
4. Poslanie, vízie, ciele	5
5. Základná charakteristika obce	5
5.1. Geografické údaje	5
5.2. Demografické údaje	6
5.3. Ekonomické údaje	7
5.4. Symboly obce	7
5.5. Logo obce	7
5.6. História obce	8
5.7. Pamiatky	15
6. Plnenie funkcií obce (prenesené kompetencie, originálne kompetencie)	
6.1. Výchova a vzdelávanie	16
6.2. Zdravotníctvo	18
6.3. Sociálne zabezpečenie	18
6.4. Kultúra	18
6.5. Hospodárstvo	19
7. Informácia o vývoji obce z pohľadu rozpočtovníctva	19
7.1. Plnenie príjmov a čerpanie výdavkov za rok 2017	20
7.2. Prebytok/schodok rozpočtového hospodárenia za rok 2017	20
7.3. Rozpočet na roky 2017 - 2019	21
8. Informácia o vývoji obce z pohľadu účtovníctva	22
8.1. Majetok	22
8.2. Zdroje krytia	22
8.3. Pohľadávky	23
8.4. Záväzky	23
9. Hospodársky výsledok za rok 2017 - vývoj nákladov a výnosov	24
10. Ostatné dôležité informácie	25
10.1. Prijaté granty a transfery	25
10.2. Poskytnuté dotácie	25
10.3. Významné investičné akcie v roku 2017	26
10.4. Predpokladaný budúci vývoj činnosti	26
10.5. Udalosti osobitného významu po skončení účtovného obdobia	26
10.6. Významné riziká a neistoty, ktorým je účtovná jednotka vystavená	26

1. Úvodné slovo starostu obce

Vážení spoluobčania, najst' optimálny model vo fungovaní samosprávy nie je úloha jednoduchá a dnes na ňu neexistuje žiadny recept. Každý starosta sa snaží svojou prácou prispieť k zveľaďovaniu obce a jej majetku. Aj v mojom prípade to nie je inak. Výročná správa Obce Slovenské Nové Mesto za rok 2017, ktorú Vám predkladám, poskytuje reálny pohľad na činnosť obce a dosiahnuté výsledky v uplynulom roku. V sledovanom roku sme sa snažili plniť všetky úlohy, ktoré nám vyplývajú z ustanovení zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších zmien a doplnkov, Ústavy Slovenskej republiky a ďalších zákonov a ustanovení, ktorými sa obec riadi pri zabezpečovaní samosprávnych kompetencií a kompetencií vyplývajúcich z preneseného výkonu štátnej správy. Treba však uviesť, že počet kompetencií kladených na samosprávne orgány sa neustále zvyšuje, no finančné krytie na ich zabezpečovanie značne zaostáva. Ako zaujímavosť spomeniem fakt, že v súčasnej dobe sa výkonu samosprávnych kompetencií venuje viac ako 426 právnych noriem dotýkajúcich sa viac ako 4000 kompetencií. Ale vráťim sa späť k hospodáreniu obce. V roku 2017 dosiahla obec prebytok rozpočtu, po úprave vo výške 83 657,67 €. Celkovo mala obec k 31.12.2017 na účte rezervného fondu sumu 152 576,80 €. Po schválení Záverečného účtu obce za rok 2017 bol zostatok rezervného fondu navýšený o prebytok hospodárenia za rok 2017 v celkovej výške 83 657,67 €, čo predstavuje sumu 236 234,47 €. V sledovanom období sme sa zamerali najmä na opravy a údržbu budov vo vlastníctve obce, údržbu verejnej zelene, bezproblémový chod obecného úradu, materskej a základnej školy, školskej jedálne a zabezpečenie ostatných činností. Obec v roku 2017 pokračovala v investičnej činnosti, zrekonštruovala časť cesty na Ulici Cintorínskej a na Ulici Vodárenskej v celkovej sume 77 888,42 €, pokračovala v rekonštrukcii vnútorných priestorov MŠ v celkovej sume 25 797,96 €. V roku 2017 obec realizovala časť výstavby oplotenia MŠ v celkovej sume 4 286,37 € a bol nainštalovaný kamerový systém v MŠ v celkovej sume 1 882,50 €. Obec nakúpila pozemky v celkovej hodnote 4 153,60 €, rozhlasovú ústredňu v celkovej sume 2 363,99 €, traktorovú kosačku 4 999,- € a uhradila za projektovú dokumentáciu na výstavbu komunitného centra v celkovej sume 5 916,- €.

Aj v roku 2017 obec pokračovala v tradícií organizovania kultúrnych podujatí: podujatie pri príležitosti Medzinárodného dňa žien, Karneval, Tokaj v Európe – festival Slovákov žijúcich v zahraničí - Dedovizeň - 1. máj, Mesiac úcty k starším, Mikuláš.

Samozrejme bolo potrebné vykonať aj množstvo mravčej práce, ako napríklad starostlivosť o verejné priestranstvá, verejnú zeleň, osvetlenie, rozhlas a pod. Môžem konštatovať, že sa nám podarilo opäť vykonať niečo pre obec a jej obyvateľov, a že sme opäť prispeli k skvalitneniu života v našej obci. Verím, že aj v budúcnosti budeme napredovať, k čomu by som chcel prispieť aj ja svojou prácou.

2. Identifikačné údaje obce

Názov: Obec Slovenské Nové Mesto
Sídlo: Slovenské Nové Mesto
IČO: 00331929
Štatutárny orgán obce: Ján Kalinič, starosta obce
Telefón: 0566683580, 0907997213
Mail: obeslovenskenovemesto@kid.sk
Webová stránka: www.slovenskenovemesto.sk

3. Organizačná štruktúra obce a identifikácia vedúcich predstaviteľov

Starosta obce: Ján Kalinič
Zástupca starostu obce : Ing. Marián Žižkovič
Hlavný kontrolór obce: Ing. Ingrid Grimlingová
Obecné zastupiteľstvo:

Vojtech Bitlányi

Ing. Július Dušek

Ladislav Gaňo

Ing. Magdaléna Ostrožovičová

Peter Petro

Radovan Prokop

Anna Suváková

Ing. Marián Žižkovič – predseda komisie pre ochranu verejného majetku

Renáta Gorová

Komisie:

❖ **Komisia na ochranu verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov:**

Predseda – **Anna Suváková**

Členovia – **Peter Petro, Renáta Gorová**

❖ **Komisia pre ochranu verejného poriadku:**

Predseda – **Ing. Marián Žižkovič**

Členovia – **Peter Petro , Vojtech Bitlányi**

Obecný úrad:

Počet pracovníkov k 31.12.2017: 4

p. Irena Sarvašová	administratívna pracovníčka OcÚ
p. Žaneta Suváková	administratívna pracovníčka OcÚ (na materskej dovolenke)
Ing. Denisa Kováčsová	administratívna pracovníčka OcÚ
Ing. Ingrid Grimlingová	kontrolórka obce
Jaroslav Hrinda	pracovník stavebného úradu

.: úradné hodiny .:

8⁰⁰ – 12⁰⁰ 12³⁰ – 15⁰⁰
8⁰⁰ – 12⁰⁰ 12³⁰ – 15⁰⁰
8⁰⁰ – 12⁰⁰ 12³⁰ – 16³⁰
8⁰⁰ – 12⁰⁰ 12³⁰ – 15⁰⁰
8⁰⁰ – 12⁰⁰

Rozpočtové organizácie obce: Obec nemá zriadené žiadne rozpočtové organizácie

Príspevkové organizácie obce: Obec nemá zriadené žiadne príspevkové organizácie

Neziskové organizácie založené obcou: Obec nemá založené žiadne neziskové organizácie.

Obchodné spoločnosti založené obcou: Obec nemá založené žiadne obchodné spoločnosti.

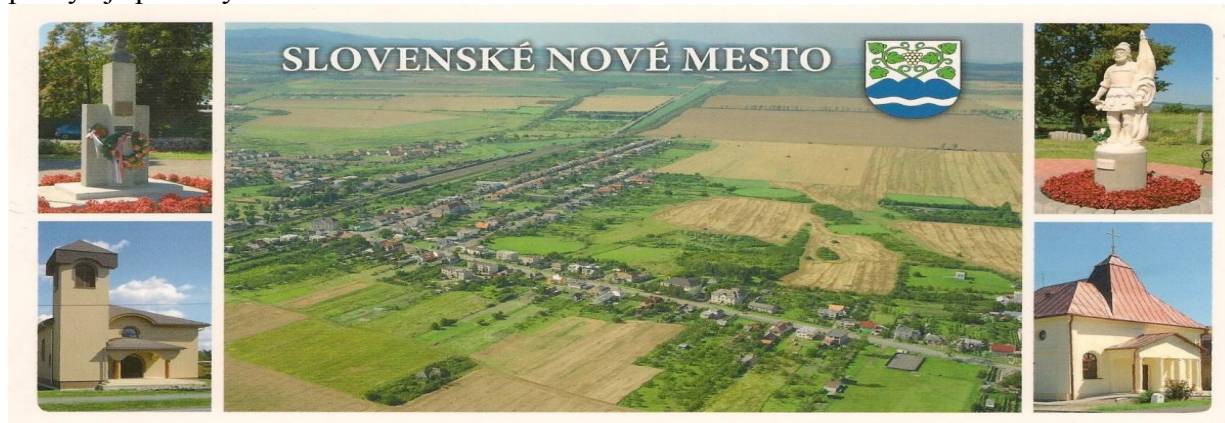
4. Poslanie, vízie, ciele

Obec je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky. Obec je právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami. Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov.

5. Základná charakteristika obce

5.1. Geografické údaje

Geografická poloha obce : Slovenské Nové Mesto leží v južnej časti Východoslovenskej nížiny, na juhozápade úpätí Zemplínskych vrchov. Južnú časť odlesneného chotára tvorí mladoštvrtohorná niva Bodrogu, ktorá prechádza smerom na sever do pahorkatiny, miestami pokrytej sprašovými uloženinami.

Susedné mestá a obce : Borša, Čerhov, Satoraljaujhely (Maďarská republika)
 Celková rozloha obce : 13,38 km²
 Nadmorská výška : 98 - 103 m nad morom

5.2. Demografické údaje

Hustota a počet obyvateľov : 1 098 obyvateľov k 31.12.2017
 83,78 obyvateľov km²

Národnostná štruktúra :	76,34 % slovenskej národnosti	0,18% rusínskej národnosti
	9,02 % maďarskej národnosti	0,18% ukrajínskej národn.
	9,76 % rómskej národnosti	0,55% česká národnosť
	0,09 % ostatná národnosť	3,88% nezistená národnosť

Štruktúra obyvateľstva podľa náboženského významu :

41,99 % rímskokatolícka cirkev	13,90 % reformovaná cirkev
15,93 % gréckokatolícka cirkev	3,04 % nábož.spoločnosť Jehovovi svedkovia
1,30 % pravoslávna cirkev	0,18 % evanjelická cirkev metodistická
0,28 % evanjel.cirkev augsbursk.vyzn.	0,09 % kresťanské zbory

Vývoj počtu obyvateľov :

- k 31.12.2013 1 111 obyvateľov
- k 31.12.2014 1 116 obyvateľov
- k 31.12.2015 1 098 obyvateľov
- k 31.12.2016 1 121 obyvateľov
- k 31.12.2017 1 098 obyvateľov

5.3. Ekonomické údaje

Nezamestnanosť v obci : 105 obyvateľov – 9,56 %

Nezamestnanosť v okrese : 15 – 20 %

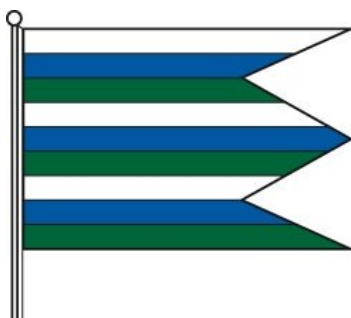
Vývoj nezamestnanosti : Oproti nezamestnanosti v okrese má obec nezamestnanosť nižšiu o cca 11 %. Miera nezamestnanosti v obci bude stagnovať resp. by sa mala znižovať.

5.4. Symboly obce

Erb obce:

Vlajka obce :

Vlajka obce pozostáva z deviatich pozdĺžnych pruhov vo farbách bielej, modrej, zelenej, bielej, modrej, zelenej, bielej, modrej, zelenej. Vlajka má pomer strán 2:3 a ukončená je tromi cípmi, t.j. dvomi zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu.

5.5. Logo obce

Obec Slovenské Nové Mesto nemá evidované žiadne oficiálne logo. Ako logo sú používané oficiálne symboly a oficiálny názov obce.

5.6. História obce

A. História obce od osídľovania do roku 1918

Kataster obce Slovenské Nové Mesto pred vznikom nášho samostatného štátu v roku 1918 bol súčasťou katastra maďarského mesta Sátoraljaújhely, s ktorým bezprostredne susedí. V chotári našej obce sa pri úpätí hôr stretávame so stopami pravekého človeka, ktorý predbehol príchod našich predkov asi o 10 000 rokov, prišiel z oblasti Škandinávie. Praveké nálezy dokazujú, že na pustatine pod Sátoralhalmou viactisícročná záplava sťahovania národov. 400 rokov pred Kristom sa v oblasti Karpát ponevierali Kelti a iné národy. V roku 180 po Kristovi bojovali v tejto oblasti légie Marca Aurélia. Nájdený zlatý peniaz v okolí Byšty dokazuje, že hranice Rímskej ríše zaberali aj okolie Sátoraljaújhelya. Po rímskej nadvláde ovládli naše okolie Huni a Avari, medzitým ešte Markomani, Longobardi, Grádi a iné severské barbarské kmene. Neskôr počas 7. storočia prišli slovanské kmene z oblasti Tesaloník. Po nadvláde Slovanov sa tu žijúce kmene pridali k vlast' dobývajúcim Maďarom, ich najznámejším kmeňom, usadeným v našom kraji bol kmeň Aba.

História mesta Sátoraljaújhely.

V tejto časti sa dozvieme niečo o histórii mesta Sátoraljaújhely, ktorého súčasťou bolo Slovenské Nové Mesto do roku 1918. Názov mesta Sátoraljaújhely pochádza z mesta Sátorhegy a v najdávnejších časoch, počas nadvlády Arpádovcov sa spomína ako Sátoralma alebo Sátoralja. Nachádzalo sa na pravom a ľavom brehu Roňavy, kde sa v súčasnosti nachádza aj naša obec. Mesto bolo kráľovským majetkom za vlády Ondreja I. Spomína sa v roku 1067 ako dedina, ktorej obyvatelia sú spomínaní v súvislosti s kráľovskými poľovačkami. O 174 rokov neskôr v roku 1241 zničili toto miesto Tatári. V roku 1275 biskup z Egeru bol aj biskupom Sárosalja, on takto pomenoval mesto. Sáros - preklad z maďarčiny znamená zablatený. Toto slovo charakterizuje mokrý, močaristý kraj, rašelinatý, typický pre túto oblasť. Podľa zakladacej listiny z roku 1067 sa tu už v 13. storočí usadilo toľko Maďarov - obyvateľov, že si vyžadovali osobitnú cirkev, sudcu a farára. Obrábanie viníc sa objavilo až v roku 1029. V tomto stave v roku 1241 zastihlo osídlenie nivočenie Tatárov. V roku 1250 sa toto miesto znovu osídlilo a odvtedy nesie meno Sátoraljaújhely. Kráľ Vojtech IV. už v roku 1256 spomína vo svojej listine „nova villa, čiže nanovo postavený Sátoraljaújhely. V tejto listine Vojtech IV. prikazuje vojakom nanovo postaviť v Malej Tŕni zbúraný kláštor. Mníchov obdaril väčším majetkom. V roku 1284 sa rozšírili hranice o dediny Tŕňa, Kovácsi, Borša, Obozliget a nastal taký rozmach, že Ondrej III. v roku 1291 ho pomenoval v podobe Sátoralja Wyhel. V roku 1298 bol Újhely majetkom župana Bodrogskej župy. V roku 1299 ho obsadil župan Ján Zodai. Od roku 1321 a ďalšie tri desaťročia je mesto kráľovským majetkom. V roku 1353 podaroval Petrov syn Baláz újhelským mníchom pôdu. Kastelánom Újhela bol v roku 1497 Baláz Földeši. V roku 1430 sa Sátoraljaújhely stáva majetkom rodiny Palóczy a zostáva ním až do bitky pri Moháči. Medzitým sa snaží získať mesto vodca Husitov Axanich. Až vojská kráľa Matúša ho vypovedajú z mesta tak, že sa mesto dostáva na pár rokov pod nadvládu Čechov. Počas bitky pri Moháči zahynul vtedajší veliteľ zemplínskej šľachty, hlavný župan Antal Palóczy a na jeho miesto sa prebojoval Peter Perényi. Neskôr v roku 1534 Perényi posilnil silnými múrmi Újhelský, aj Trebišovský zámok. Imrich Tekelessy, ktorý toto okolie ničil ohňom i mečom, v roku 1558 zničil zámok, ktorého posledné zrúcaniny na konci 19. storočia rozniesli vojaci bataliónu (práporu) 10. pešieho pluku. Po Perényiových František Dobó Ruszkai v roku 1753 vyhnal rehoľu dominikánov z ich lesov a viníc. Po ňom sa zemepánmi stanú Rákocziovci, od roku 1712 knieža Trautson. V 1778 - om je vlastníkom kráľovská pokladnica a v roku 1808 knieža Breczenheim. Jeho právnymi nástupcami sú grófka

Wallisz a po roku 1848 v újhelských častiach barón Fridrich Waldbott. Kráľovskí zemepáni boli štedrí ku občanom Újhela, pretože boli oslobodení od cla. V rozvoji mesta mali významnú úlohu šľachtické kúrie, ktoré spolu s vinicami tvorili tú duchovnú a hospodársku silu, ktorá počas dvoch storočí priviedla rozvoj mesta na takú úroveň, že Újhel sa stal v roku 1756 sídlom župy. V archíve mesta sú zachované zápisnice od začiatku 17. storočia a obsahujú početné údaje, ktoré sa týkajú právneho a hospodárskeho života mesta. Pred bitkou pri Moháči ešte v 15. storočí v organizácii mesta mali hostia osobitné právne postavenie, pokiaľ ako celok dostali zastúpenie v senáte (rade) a predtým mali osobitného sudcu. Po bitke pri Moháči ovláda verejný život prísna cirkevná morálka a takisto je preňho typický vplyv moci zemepánov. V dávnejších časoch sa každoročne menila osoba sudcu, na druhej strane väčšia časť senátu zostala tá istá. Pritom župan mal rozhodujúci vplyv v osobných otázkach. Cisár Jozef II. navštívil mesto v roku 1770. V roku 1794 bola veľká bieda, mesto viackrát vyhorelo, naposledy v roku 1830 a podľa pamäti po tomto začali v meste na hlavnej ulici stavať poschodové domy. Prvým poschodovým domom bol v roku 1751 postavený župný dom, ktorý sa v roku 1821 rozšíril. Domy so slamenou strechou ešte aj v 80 -tych rokoch 19. storočia prevládali v bočných uliciach, až v najnovšom čase ich vytisli šindľové strechy. V roku 1695 stavali veľký most na Roňave za pomoci pracovnej sily zo susedných obcí. Počet obyvateľov Újhela na konci 18. storočia bolo 6000. Spolu so zemplínskou župou bolo mesto do roku 1848 pevnosťou maďarskej politiky a slobody, neskôr fungovalo ako železničný uzol a veľké hospodárske stredisko. Počas vojny stúpol počet obyvateľov na 25 000. Mesto bolo najväčším vínnym trhom v krajine. Na začiatku 19. storočia bol prokurátorom mesta Lajos Kossuth, snáď jeden z najvýznamnejších Maďarov, ktorý stál pri udalostiach marcovej revolúcie roku 1848. Počas nadvlády proletárov bolo mesto skutočným domom smrti, v dôsledku ich prenasledovania. Potom nasledovalo obsadenie českými vojskami, po ich odchode nasledovala tvoriteľská práca na zrúcaninách. Najkrajšou budovou Sátoraljaújhelya je v barokovom štýle postavený župný dom v roku 1758. V roku 1823 bol ďalej rozšírený v ľavom krídle o nový trakt mestského archívu. Archív župného domu patrí k najvýznamnejším vidieckym archívom štátu. Okrem významných dokumentov sa archív stal známym hlavne tým, že ho usporiadal významný maďarský jazykovedec Ferenc Kazinczy. Podľa sčítania ľudu z roku 1930 bol počet obyvateľov 18 431. K tomu číslu ešte patrí po oslobodení 559 obyvateľov z ľavého brehu Roňavy, čiže z tej časti, kde sa teraz nachádza Slovenské Nové Mesto. Počet obytných domov bol 1981. Hlavným zamestnávateľom bol priemysel, potom nasledovali obchodníci, zamestnanci dopravy, komunálnych služieb a poľnohospodári. Prvá verejná nemocnica v župe bola založená v roku 1803. V tom čase sa v meste nachádzalo finančné riaditeľstvo, súd, daňový úrad, okresný súd, priemyselný spolok, železničná stanica, pošta a telegrafný úrad. Väčšie továrne nachádzajúce sa v meste Sátoraljaújhely: tabaková, sviečková, vývojová stanica elektrického prúdu, valcový mlyn, nábytkáreň, tehelňa a vodáreň. Na hranici mesta sa nachádzala rómska kolónia, kde vo väčšom počte prišli Rómovia na konci 17. storočia. Štátna verejná pivnica mesta Sátoraljaújhely bola postavená v roku 1913. Obyvatelia územia našej obce sa od dávnych čias zaoberali vinohradníctvom a poľnohospodárstvom.

História obce Slovenské Nové Mesto

Samostatná história obce sa datuje od 28. októbra 1918, teda od dátumu vzniku samostatnej Československej republiky. Z tohto obdobia sa bohužiaľ v obci nezachovali žiadne písomné záznamy, ktoré by opisovali udalosti obce v začiatkoch jej samostatnej histórie na začiatku 20. storočia. Nezachovala sa ani žiadna obecná kronika z tohto obdobia. Z tohto dôvodu bolo veľmi ťažké dostať sa k literatúre, z ktorej by sa dalo čerpať údaje z histórie. Do dnešných čias história našej obec vôbec nebola spracovaná v knižnej forme. Pri spracovaní tejto publikácie sa autor opieral v prvom rade o údaje z obecnej kroniky, ktorú začal viesť v roku 1973 Ing. Jozef

Vysoký. Takisto pomohli údaje od informátorov - starších občanov našej obce, ktorí si mnohé pamätali z rozprávania svojich rodičov alebo zo svojho života.

B. Obdobie od roku 1918 do roku 1939

Pôvodné osídlenie katastra našej obce bolo riedke. Tvorilo ho niekoľko roztrúsených osád - Karlova osada, Bessenyiho osada, Kruppova osada, Rézov majer a viacero samôt na poli, ale najmä vo viniciach, na svahoch hory Káté. Prevažná časť pôdy bola vo vlastníctve veľkostatkárov Fridricha Waldbotta, kniežaťa Windischgrätza, a iných. Základ obce pred utvorením samostatného štátu tvorilo niekoľko objektov: malá železničná stanica, ktorá sa nachádzala v súčasnej železničnej bytovke za peším hraničným priechodom, továreň na súčiastky a opravu železničných vozňov a rušňov, budova bývalých Vinárskych závodov, v súčasnosti budova Galafruitu, železničarska bytovka (bola zbúraná), nachádzala sa neďaleko Reštaurácie Tulipán. Z druhej strany železničnej stanice sa nachádzala tehelňa Júliusa Réza s čeladínom.

Uvedené objekty tvorili základ budúcej obce, ktoré pôvodne ako mestská štvrť patrili k mestu Sátoraljaújhely a podľa vagónky sa pre ňu používal názov Gyártelep. Po utvorení Československej republiky v roku 1918 pozdĺž toku rieky Roňava bola utvorená štátna hranica medzi Maďarskom a Československom, ktorá rozdelila dovtedy jednotné mesto na maďarské mesto Sátoraljaújhely a na časť, ktorá dostala názov Slovenské Nové Mesto. Táto usadlosť nemala hneď po vzniku Československa svoju obecnú správu. Najprv patrila pod obec Borša, kde sídlil richtár. Obecná správa bola vytvorená z miestnych občanov až v roku 1922. Prvým richtárom bol občan Deil. Vznikom samostatného Československa vznikla samostatná obec Slovenské Nové Mesto. Obec sa začala rýchlo rozrastať. Prvé rodinné domy si začali budovať čeladníci, ktorí dostali odstupné v súvislosti s rozpredajom majera a pozemkov kniežaťa Windischgrätza. Súčasne sa do obce začali prisťahovávať a budovať si obchody Židia. Prosperujúci obchod im núkala existencia železničného uzla a colný hraničný priechod medzi krajinami, ktoré boli hospodársky rozdielne vyvinuté.

Prvými obchodníkmi boli Holzmann s metrovým tovarom, bratia Weissovci vlastnili potraviny, Landsman mal železiarsky a metrový tovar. Neskôr pribúdali obchodníci, aj remeselníci. V obci ordinovali lekári Grünwald a Schwartz. Vytvorením hranice medzi Maďarskom a Československom tu vznikli pracovné príležitosti pre štátnych zamestnancov. Bola vybudovaná colnica, bytovka pre príslušníkov finančnej stráže (v súčasnosti sa tam nachádza Detský domov), bytovka pre zamestnancov ČSD, bytovka pre príslušníkov pohraničného oddelenia bezpečnosti a bytovku pre zamestnancov colnice. Obec zaznamenala veľký príliv obyvateľstva, ktorí sa prisťahovali v rokoch 1926 - 1928. V prvom rade to boli roľníci z okolia Stropkova a Prešova, ktorí si kúpili pozemky od maďarských veľkostatkárov. Pôvodne v obci nebola škola, deti navštevovali školu v Borši. V našej obci bola vybudovaná jednotriedna škola s učiteľským bytom a neskôr vo vagónke bola vytvorená ďalšia trieda. Obyvateľstvo obce bolo podľa národnosti veľmi rozmanité, tvorili ho Maďari, Slováci, Česi, Židia, Ukrajinci. Žili tu bez treníc v pomernej zhode. Z celkového počtu obyvateľstva tvorili značný podiel úradníci (štátni zamestnanci), železničari, obchodníci, remeselníci a robotníci. Práve tieto zložky obyvateľstva dávali obci mestský charakter. Prevahou obyvateľov slovenskej národnosti naša obec kultúrne a spoločensky priťahovala slovenských a ukrajinských prisťahovalcov Tildiho osady (administratívne patrila k obci Borša), aj slovenské obyvateľstvo okolitých obcí.

Naša obec sa stala hospodárskym, obchodným aj kultúrnym centrom okolitých obcí. Od roku 1927 sa stal richtárom obce roľník Ján Marcinčin a ostal ním mimo obdobia okupácie našej

vlasti až do roku 1948. Hospodárska kríza, v ktorej sa zmietalo buržoázne hospodárstvo za našej I. Československej republiky a z toho vyplývajúce sociálne a politické napätie nezasiahli našu obec tak bolestne ako mnohé obce v priemyselnejších oblastiach. Štátni zamestnanci mali stále príjmy, u nich si našli aj roľníci odbyť pre svoje výrobky. Krízové obdobie najviac doliehalo na malý počet remeselníckych rodín a rodiny príležitostných robotníkov.

Vojenské baráky v našej obci

V období 1. svetovej vojny existovali v našej obci na mieste, kde sa v súčasnosti nachádza cintorín, vojenské baráky, ktoré slúžili ako poľné nemocnice. Strategická trať z Michalían do Humenného bola zdvojkolajnená. Vojenské transporty prechádzali cez našu obec. Ranených vojakov prevážali týmto smerom, z tohto dôvodu boli u nás vybudované poľné nemocnice. Okrem ranených a nemocných v nich boli aj dielne na opravu výzbroje, výstroja, oblečenia. V okolí barákov boli v tom čase štrkové cesty, časť z nich je možné tam vidieť ešte aj v súčasnosti. Po 1. svetovej vojne boli baráky demontované a odvezené do Székesfehérváru v Maďarsku, kde boli použité na stavbu detských domovov pre siroty. Vlastníkom najväčšej časti pozemkov pri vzniku obce bola mimo veľkostatkárov, stredných a malých roľníkov aj cirkev. Tunajšia vagónka slúžila na opravu železničných vozňov. Pracovalo v nej okolo 500 zamestnancov. Zariadenie vagónky po 1. svetovej vojne demontovali a odviezli Maďari a zvyšok zariadenia bol demontovaný a odvezený do Krompách po vzniku Československej republiky. K rodinám, ktoré tvorili pôvodné obyvateľstvo obce na základe údajov z obecnej kroniky patrili: Vereš, Stečák, Raškovský, Keresteši, Bureš, Ribó, Fehér, Fabián, a iné. Po vzniku ČSR sa z okolitých obcí a osád prisťahovali na základe údajov z obecnej kroniky rodiny: Labanc, Holod, Vlasatý, Tašani, Dolák. Vybudovali si rodinné domky, prevažne na pozemkoch, ktorých majiteľmi boli maďarskí občania. Prvý obchod v obci založil príslušník finančnej stráže Mirwald, a to v provizórnej stavbe vo dvore, kde sa v súčasnosti nachádza dom Drobnákových. Do obce sa sťahovali Židia. Otvárali obchody a budovali si rodinné domy. Boli to krčmári Vojtech Weiss a Herman Weiss, ktorí mali krčmu na mieste terajšej predajne Veritas spol. s r.o., obchodník s potravinami Klenovski, obchodník s rezivom a stavebným materiálom Herman Deutsch, obchodník s obilím Weinstock. Sklad s obilím sa nachádzal v bývalej prevádzke Vinárskych závodov. Obchod so železným tovarom vlastnil Starch, špeditárske služby prevádzkal Klein, obchodník s textilom bol Davidovič. V obci pracovali dvaja holiči Trehta a Gál. Obchod s drevom a uhlím sa nachádzal v budove súčasného Autoservisu Ján. V obci mali občania k dispozícii aj hodinára, zmenáreň valút, zubným technikom bol Jozef Kunn. Obchod s obuvou „Baťa bol vybudovaný v rokoch 1928 - 1929. Obuvníkmi boli Vojtech Szabó a Moškovski. Kováčmi boli Gecse s tovarišom Hajnikom. Pekárom v obci bol v tom čase Jozef Sivák, mäsiarmi boli Feldmann a Mikolajčík. Obyvatelia židovskej národnosti mali v našej obci rabína, aj rezníka. Dnešný rímskokatolícky kostol, pôvodne židovský bol postavený v roku 1931 v prvom rade zásluhou lekára Grünwalda. Bytovka pre colníkov bola postavená v roku 1926. Budovy finančnej stráže a polície boli vybudované v roku 1932. Prvá škola obce bola zriadená v tranzitnej budove ČSD v roku 1927. Dovtedy žiaci navštevovali základnú školu v obci Borša. Prvým učiteľom v našej obci bol Sorokáč. Budova školy (v súčasnosti sa v nej nachádza materská škola), bola vybudovaná v roku 1923. V nej sa konali aj katolícke bohoslužby. Starý cintorín bol otvorený v roku 1933. Prvým učiteľom v novej škole bol Hronec. Od roku 1927 bola založená telovýchovná organizácia Sokol s telocvičňou v terajšom kultúrnom dome. Obchodník Mirwald v roku 1925 preložil svoju krčmu do terajšieho Tulipánu a zriadil v obci na vtedajšiu dobu veľké pohostinstvo, ku ktorej patrila aj kolkáreň. Do zániku Československej republiky sa v našej obci okrem štátnych budov a rôznych súkromných prevádzok vybudovalo asi 40 rodinných domov. V októbri 1938 Maďari obsadili rozhodujúcu časť obce, ležiacu na

pravej strane hradскеj cesty. Po mesiaci okupácia postúpila na hraničnú čiaru utvoreného Slovenského štátu. Česi už predtým opustili obec, postupne aj slovenskí úradníci a rôzni zamestnanci. Z obce sa postupne vytratili aj Židia. Starostom obce sa dočasne stal Ľudovít Čubák starší. Neskôr sa obec stala súčasťou mesta Sátoraljújhely.

Slovenská liga a pamätník M. R. Štefánika

Slovenská liga v minulosti bola predchodcom súčasnej Matice slovenskej. Dňa 9. júna 1935 bol v našej obci odhalený pamätník M. R. Štefánika v parku M. R. Štefánika, ktorý dala postaviť Slovenská liga na Slovensku v spolupráci s obcou Slovenské Nové Mesto a so 151. zborom Slovenskej ligy v Slovenskom Novom Meste. Členmi tohto zboru bolo 80 občanov našej obce. Podľa našich informácií bol pamätník M. R. Štefánika postavený z dôvodu, že tento jeden z našich najvýznamnejších štátnikov prechádzal vlakom cez našu obec, keď cestoval na ruský front. Tam bojoval v československých légiách. V čase okupácie našej vlasti bola busta M. R. Štefánika premiestnená do Trebišova, po skončení 2. svetovej vojny bola busta privezená naspäť. V 50 - tých rokoch bola busta demontovaná, pred rokom 1968 bola umiestnená naspäť na podstavec a po nastúpení Gustáva Husáka v čase normalizácie bola busta opäť daná dole. Z tohto dôvodu, že sme v našej obci mali v minulosti pamätník tak významnej osobnosti sa starosta obce Ján Kalinič a obecné zastupiteľstvo v roku 2005 rozhodli v záujme vzdania úcty generálovi M. R. Štefánikovi nadviazať na historické udalosti v 40 - tých rokoch a obnoviť pamätník a park M. R. Štefánika v našej obci.

C. Obdobie od roku 1939 do roku 1945

Okupácia Československa hitlerovským Nemeckom a horthyovským Maďarskom a 2. svetová vojna ťažko doľahli aj na našu obec. Štátni zamestnanci aj so svojimi rodinami boli nútení opustiť Slovenské Nové Mesto. Boli to predovšetkým príslušníci bezpečnosti, finančnej stráže, colníci, učitelia, ale aj robotníci, železničari, poštári, a iní. Po okupácii nášho územia Maďarskom bola zrušená samospráva obce a obec bola včlenená do mesta Sátoraljújhely. V miestnej škole bolo zavedené vyučovanie v maďarskom jazyku. Maďarské úrady zámerne zaviedli proti slovenským rodinám, ktoré sa v dobe I. Československej republiky prisťahovali do obce, rôzne administratívne opatrenia. Svoje domovy museli opustiť aj židovské rodiny. Niektorým sa podarilo ukryť pred nemeckými koncentračnými táborami na neznámych miestach. Iné rodiny prišli o svoje životy v plynových komorách. Niektorí koncentračné tábory prežili. Na mieste, kde počas 1. svetovej vojny boli postavené vojenské baraky, ktoré slúžili ako poľné nemocnice, sa počas 2. svetovej vojny vybuďovala dezinfekčná stanica. V nej sa dezinfikovali vagóny na transport vojakov a Židov. V týchto dezinfekčných staniciach sústredovali občanov židovskej národnosti a odtiaľ ich odvážali do koncentračných táborov. Na základe informácií Ing. Gabriela Jurča, ktorý bol v tom čase dieťaťom, pamätá si túto dezinfekčnú stanicu, do ktorej smädným a vyhladovaným ľuďom nosili jedlo a vodu. Po skončení 2. svetovej vojny dezinfekčnú stanicu rozobrali ľudia. Neskôr tam bolo vybudované depo na opravu rušňov. Počas vykopávania hrobov na miestnom cintoríne aj v súčasnosti narážajú na základy barákov a dezinfekčnej stanice. Po rozpútaní 2. svetovej vojny sa situácia v našej obci ešte viac zhoršila. Vojna ťažko doliehala na obyvateľov obce aj po hospodárskej stránke. Bol zavedený pridelový systém v zásobovaní potravinami, aj niektorými druhmi priemyselného tovaru každodennej potreby. Ceny tovarov sa prudko zvýšili. Výstavba v obci sa zastavila. Okrem vyššie spomínanej dezinfekčnej stanice na dezinfekciu vlakových súprav vracajúcich sa z frontu bol v tomto období vykopaný len kanál Nová Roňava. Ľudia túžobne očakávali koniec vojny. V nedeľu večer sa schádzali u tých, ktorí vlastnili rádia a počúvali radostné správy z Moskvy o postupe sovietskych vojsk. Nakoniec sa občania dočkali

vytúženého dňa, keď 3. decembra 1944 sovietske vojská oslobodili našu obec. V tom čase mladí ľudia z vďačnosti k sovietskej armáde, ale aj z túžby čím skôr skončiť s nenávidenou vojnou, sa dobrovoľne prihlasovali do Československej armády, aby pomohli sovietskym vojakom skončiť hroznú vojnu. Na základe údajov z obecnej kroniky to boli: Vasil' Suvák, Mikuláš Palko, Eliáš Magulák, Ján Jaklovský, František Marcinčin, a iní. Mikuláš Palko sa z vojny vrátil s podlomeným zdravím a čoskoro nato zomrel. Vasil' Suvák dodnes žije v našej obci, dlhé roky bol predsedom Miestneho národného výboru v Slovenskom Novom Meste a vo veľkej miere sa zaslúžil o výstavbu našej obce. V súčasnosti si užíva zaslúžený dôchodok v dobrom zdraví.

D. Obdobie od 2. svetovej vojny do roku 1972

Ďalší, oveľa mohutnejší rozvoj našej obce nastal po 2. svetovej vojne. V tomto období začala svoju činnosť aj miestna obecná správa. Predsedom miestneho národného výboru bol v tom čase Ján Marcinčin. V marci 1945 sa začalo vyučovanie v národnej škole. Znovu sa vyučovalo v slovenskom jazyku. Prvým učiteľom v obci po oslobodení bol Ján Maca, rodák z Veľkého Šariša. Do obce sa vrátilo aj niekoľko príslušníkov židovských rodín. Onedlho však navždy opustili obec. Občania obce sa svojimi členskými podielmi pričínili o zriadenie družstevného obchodu „Napred, ktoré sa neskôr zlúčilo s inými družstevnými obchodnými organizáciami do jednotného ľudového spotrebného družstva Jednota. Pôda bola veľkostatkárom odňatá a bola dočasne odovzdaná do užívania roľníkom. Obnovovalo sa vojnou poškodené hospodárstvo. Pribúdali nové pracovné príležitosti. Železničná doprava naberala na intenzite. Voľné pracovné miesta obsadzovali ľudia z obce. Začala sa výstavba železničnej prekládkovej stanice v Čiernej nad Tisou. Zamestnaným sa zvyšovali príjmy, životná úroveň obyvateľstva sa rýchlo zvyšovala. Od roku 1947 existovali v obci mraziareň a ľadovňa. Do obce, konkrétne na Karolov Dvor, sa prisťahovali ďalší obyvatelia, a to Ukrajinci so severných okresov, najviac postihnutých vojnou. Prišli z okolia Habury a Svidníka. Na štátne náklady tu boli pre nich vybudované nové rodinné domy. Boli im pridelené aj pozemky z parcelovanej veľkostatkárskej pôdy. Do obce pribudli aj ďalší občania, ktorí sem boli presídlení z Maďarska a naopak, v súlade s uzavretými medzinárodnými dohodami bolo niekoľko občanov presídlených do Maďarska. Jednotné roľnícke družstvo bolo v obci založené 1. júla 1949 a patrilo k prvým roľníckym družstvám na Slovensku. V roku 1953 v obci pribudla pekáreň. V roku 1956 bol v obci vybudovaný Detský domov, ktorý v tom čase patril pod zdravotníctvo, neskôr prešiel pod sociálnu oblasť. Učiteľom v obci bol počas dlhšieho obdobia Ján Bodnár s manželkou. V obci pôsobili lekári Zoltán Fekete, Pavol Rimár a Emil Petráš. V roku 1970 zanikol v obci Okresný ústav národného zdravia. Neskôr bolo v Michalánoch odovzdané do užívania nové Obvodné zdravotné stredisko, ktoré prevzalo zdravotnú starostlivosť aj o občanov našej obce.

Poľnohospodárstvo, priemysel a doprava

Na Karolovom Dvore bola vybudovaná hospodárska základňa pre veľkovýrobnú formu hospodárenia. V obci bola vybudovaná prevádzkareň Vinárskych závodov, v ktorých sa spracovávalo hrozno z vinohradov nášho katastra a z okolia. Vďaka výhodnej polohe bola naša obec od začiatkov svojho vzniku významným dopravným uzlom. Obcou prechádza dvojkoľajová trať, ktorá spája našu krajinu smerom na východ s Ukrajinou a smerom na juh s odbočuje trať do Maďarska. Na frekventovanej železničnej stanici mala od počiatkov naša obec aj rýchlikovú zastávku. Aj vďaka nej boli v obci pracovné príležitosti pre našich občanov, aj občanov z okolia. Obcou premávali aj autobusové linky. Existencia hraničného priechodu v obci zaručovala zvýšenú návštevnosť obce turistami z okolia. V obci v tom čase sídlila Colná pobočka, Pasová kontrola, Pohraničné oddelenie Verejnej bezpečnosti, Miestny národný výbor,

poštový úrad, vďaka ktorým boli zabezpečené pracovné príležitosti pre obyvateľov obce. Predsedovia MNV po 2. svetovej vojne boli Ján Marcinčin, Ján Maca, František Sabó, Ján Štiavnický a Vasil' Suvák.

E. Obdobie od roku 1972 do roku 1989

V tomto období sa naďalej pracovalo na zveľaďovaní a rozmachu obce. V 80 - tých rokoch, keď bol predsedom vtedajšieho MNV v Slovenskom Novom Meste Vasil' Suvák sa okrem vybudovania novej základnej školy zrekonštruovala materská škola z budovy bývalej základnej školy. Vybudovali sa chodníky a žľaby smerom na Čerhov, postavili sa mostíky a zreguloval sa miestny jarok smerom na Čerhov. V čase jeho pôsobenia sa začalo s budovaním kultúrneho domu. Predseda MNV Vasil' Suvák z dôvodu odchodu do dôchodku v roku 1986 skončil svoje dlhoročné pôsobenie vo vedení obce. Napriek tomu sa aktívne podieľal na dokončení a skolaudovaní kultúrneho domu, ktorý sa odovzdal do prevádzky 17. júna 1987. Za účelom skvalitnenia služieb obyvateľstvu v roku 1987 bola znovu uvedená do prevádzky miestna pekáreň. Od konca roka 1986 sa stal predsedom MNV Cyril Bajzáth. Za jeho zástupcu bol v čase jeho zdravotných problémov zvolený Vojtech Lapitka. Pre toto obdobie bolo charakteristické napäté politické ovzdušie pred nežnou revolúciou v roku 1989.

F. Obdobie od roku 1989 po súčasnosť

Život v našej obci v tomto období úzko súvisí s celkovým dianím v našej vlasti. Tento rok bol v politickom, ekonomickom, ideologickom a kultúrnom smere prelomovým rokom v rozvoji našej spoločnosti. V nasledujúcom roku po udalostiach nežnej revolúcie v jeseni 1990 politické strany a hnutia v obci navrhli kandidátku pre voľbu starostu obce a poslancov obecného zastupiteľstva. V novembri 1990 v obnovených demokratických voľbách bol zvolený nový starosta obce Ján Sivák. Počas jeho prvého volebného obdobia bola zrekonštruovaná cesta na miestny cintorín, neskôr cesta na Školskej a Vodárenskej ulici, bol obnovený koberec chodníka pred obecným úradom. V roku 1995 sa začalo druhé volebné obdobie Jána Siváka, v ktorom sa dosiahlo znovuo tvorenie pešieho hraničného priechodu do Maďarskej republiky. Začiatkom roku 1998 sa Ján Sivák vzdal svojej funkcie na základe tlaku skupiny poslancov, nespokojných s vývojom situácie v obci, za podpory verejnosti. Obec v tom čase až do predčasných volieb viedol novozvolený zástupca starostu Ján Kalinič. V čase jeho pôsobenia bol schválený projekt plynofikácie obce a realizovala sa výstavba domu smútku, ktorý bol dokončený v období predčasných a v následne riadnych voľbách zvoleného starostu obce Michala Michalčíka. V čase trvania jeho volebného obdobia bol schválený spoločný projekt odkanalizovania Tokajských obcí a v športovom areáli bol postavený tenisový kurt. V roku 2002 bol za starostu obce zvolený Ján Kalinič, ktorý je starostom obce aj v súčasnosti. V začiatkoch jeho pôsobenia sa splynifikovala obec a zrealizovala sa kanalizácia obce. Splynifikovali sa obecné budovy (kultúrny dom, obecný úrad, základná škola, materská škola a obecná budova bývalej Jednoty). Tieto objekty boli pripojené na kanalizáciu. Rozsiahlo sa zrekonštruovala väčšia časť základnej školy, zakúpilo sa do nej nové vybavenie. Bola zrekonštruovaná pravá sekcia materskej školy, od základu sa zrekonštruoval dvor materskej školy, vymenilo sa verejné osvetlenie aj s automatickou reguláciou ovládania. Obnovili sa priestranstvá, bola zrekonštruovaná cesta za koľajami po železničnú stanicu. V rokoch 2010 - 2013 obec dokončila aj revitalizáciu centrálnej zóny, zrealizovala zateplenie a opravu fasády obecného úradu a materskej školy,

parkoviská pri telovýchovnej jednote, chodník smerom na Čerhov ako aj dve výhybne autobusov. V rokoch 2010 – 2013 obec ďalej zrealizovala výstavbu multifunkčného ihriska pri ZŠ, vymenila sa strecha na ZŠ, zrealizovalo sa zateplenie a úprava fasády ZŠ. Obec zrealizovala výstavbu detského ihriska v centre obce, vymenilo sa ústredné kúrenie v MŠ, zrealizovala chodník, napájač na cestu I. triedy (ostrovčeky). Vystavala sa cyklistická trasa od štátnej hranice po predajňu Milk-Agro. V uvedených rokoch sa zrealizovala výstavba plážového ihriska, upravili sa vjazdy do dvorov po bytovky. Zrealizovala sa výmena mantinelov a sietí na hokejovom ihrisku, upravil sa areál telovýchovnej jednoty (chodníky, lavičky, zeleň), opravila sa fasáda budovy telovýchovnej jednoty, urobili sa splachovacie toalety v budove telovýchovnej jednoty. Obec zakúpila pozemok cintorína a aj pozemok na rozšírenie cintorína. Opravil sa športový areál v časti Karolov dvor. V uvedenom období obec taktiež realizovala opravu jarkov a mostíkov na ľavej strane cesty v časti obce Karolov Dvor. V roku 2014 obec kúpila budovu bývalej výrobné ľadu, rodinný dom v časti Karolov Dvor, ktorý zrekonštruovala a poskytla ako sociálny dom pre sociálne znevýhodnené deti. Ďalej zrealizovala investičnú akciu výstavba cyklistického chodníka a zrekonštruovala časť budovy MŠ. V roku 2014 obec kúpila umelecké dielo - sochu Mariánske súsošie – pieta, ktorá bola slávnostne odhalená 1.5.2014. Najvýznamnejšie investičné akcie realizované v obci v roku 2015 - nákup kamerového systému, výstavba detského ihriska pri MŠ a rekonštrukcia časti budovy materskej školy. Obec v roku 2016 pokračovala v rekonštrukcii vnútorných priestorov budovy materskej školy a zrealizovala výstavbu betónového oplotenia miestneho cintorína.

5.7. Pamiatky

Rímsko-katolícky kostol z 1. polovice 19. storočia je kultúrnou pamiatkou v obci Slovenské Nové Mesto. Dnešný rímsko -katolícky kostol, pôvodne židovská synagóga bola postavená v roku 1931 v prvom rade zásluhou lekára Grünwalda. Je zasvätený slovanským vierozvestcom Sv. Cyrilovi a Metodovi.

6. Plnenie funkcií obce (prenesené kompetencie, originálne kompetencie)

6.1. Výchova a vzdelávanie

V súčasnosti výchovu a vzdelávanie detí v obci poskytuje:

- Základná škola - v obci je základná škola so ročníkmi 1. až 4., ktorú navštevujú deti z obce. Vyučovanie zabezpečuje 13 učiteľov, 1 asistent učiteľa na plný úväzok a 1 asistent na polovičný úväzok, 1 THP pracovníčka na polovičný pracovný úväzok a 1 nepedagogický zamestnanec. Školu navštevovalo v školskom roku 2016/2017 spolu 82 žiakov a v školskom roku 2017/2018 spolu 82 žiakov.

- Materská škola – v obci navštevovalo v školskom roku 2016/2017 43 detí vo veku 3 – 6 rokov a v školskom roku 2017/2018 44 detí vo veku 3 – 6 rokov. Vyučovanie zabezpečujú 4 učitelia. V MŠ pracuje aj 1 nepedagogický zamestnanec.
- Školská jedáleň - stravu pre deti základnej a materskej školy zabezpečujú 3 zamestnanci.
- Mimoškolské aktivity zabezpečuje:
 - Základná umelecká škola Trebišov, ktorá má pobočku v obci Slovenské Nové Mesto. Vyučovanie zabezpečujú 2 učitelia.
 - Základná škola v rámci krúžkovej činnosti a družiny - zabezpečuje kultúrno spoločenské aktivity, športové aktivity ako futbal, hokejbal, tenis, beh. Krúžková činnosť - Poznávanie a ochrana prírody – organizovanie výletu za účelom poznávania a ochrany prírody.
- Občianske a záujmové združenia:
 - Folklórna skupina Novomeščanka
 - Dobrovoľný hasičský zbor obce Slovenské Nové Mesto
 - Miestny spolok Slovenského červeného kríža,
 - Telovýchovná jednota
 - Miestny spolok Matice Slovenskej

Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno očakávať, že rozvoj vzdelávania sa bude orientovať na :

- zabezpečenie kvalitnej výučby vo všetkých ročníkoch vzdelávania na 1.stupni

- pokračovanie v zvyšovaní kvality mimoškolských činností – krúžková činnosť, domáca príprava a pod.

6.2. Zdravotníctvo

Zdravotnú starostlivosť v obci poskytuje:

- Zdravotnícke stredisko v Michal'anoch pre deti a dorast
- Zdravotnícke stredisko Vo Veľatoch pre dospelých
- Nemocnica s poliklinikou Trebišov
- Lekárne v Michal'anoch a vo Veľatoch
- Záchranná služba

Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno očakávať, že rozvoj zdravotnej starostlivosti sa bude orientovať na : zabezpečenie kvalitnej zdravotnej starostlivosti všetkým vekovým kategóriám.

6.3. Sociálne zabezpečenie

Sociálne služby v obci zabezpečuje :

- Sociálne zariadenie HOSPIC
- Detský domov
- Školská jedáleň (obedy pre starších občanov v obci)
- Hygienické centrum Karolov dvor

Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno očakávať, že rozvoj sociálnych služieb sa bude orientovať na :

- Na snahu o umiestnenie občanov obce, ktorí sú odkázaní na pomoc druhých v chorobe a starobe do zariadení pôsobiacich v obci
- Pokračovanie zabezpečovania obedov pre starších občanov obce
- Funkčnosť hygienického centra a pod.

6.4. Kultúra

Spoločenský a kultúrny život v obci zabezpečuje obec hlavne formou vlastných kultúrnych podujatí. V roku 2017 obec usporiadala podujatie pri príležitosti Medzinárodného dňa žien, Karneval, Tokaj v Európe – festival Slovákov žijúcich v zahraničí - Dedovizeň - 1. máj, Mesiac úcty k starším, Mikuláš.

Spoločenský a kultúrny život zabezpečuje obec v spolupráci s :

- Rómskym súborom Mladosť
- Folklórnym súborom Novomeščanka
- Novomeským Strapčekom
- Múzeom a Kultúrnym centrom južného Zemplína v Trebišove - kultúrne zariadenie Košického samosprávneho kraja.

Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno očakávať, že kultúrny a spoločenský život sa bude orientovať prostredníctvom občianskych združení a záujmových organizácií, ktoré pôsobia v obci, zabezpečujú pre občanov kvalitný spoločenský a kultúrny život ako aj organizovaním kultúrnych akcií v obci.

6.5. Hospodárstvo

Najvýznamnejší poskytovatelia služieb v obci :

- Slovenská pošta a.s.
- Predajne potravín, ovocia a zeleniny, vín a spotrebného tovaru
- Predajňa nábytku
- Kaderníctvo
- Stávkové kancelárie
- Autoservis
- Ubytovacie a reštauračné služby
- Čerpacia stanica

Najvýznamnejší priemysel v obci :

- Stavebné práce

Najvýznamnejšia poľnohospodárska výroba v obci :

- Prevažuje práca samostatne hospodáriacich roľníkov

Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno očakávať, že hospodársky život v obci sa bude orientovať na : vytvorenie vhodných podmienok pre začínajúcich podnikateľov, ktorí by svojimi službami priniesli pomoc občanom, ktorí nemajú možnosť dochádzať za týmito službami do okolitých miest a obcí.

7. Informácia o vývoji obce z pohľadu rozpočtovníctva

Základným nástrojom finančného hospodárenia obce bol rozpočet obce na rok 2017. Obec v roku 2017 zostavila rozpočet podľa ustanovenia § 10 odsek 7) zákona č.583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Rozpočet obce na rok 2017 bol zostavený ako prebytkový.

Bežný rozpočet bol zostavený ako prebytkový a **kapitálový** rozpočet ako schodkový. Hospodárenie obce sa riadilo podľa schváleného rozpočtu na rok 2017.

Rozpočet obce bol schválený obecným zastupiteľstvom dňa 25.1.2017. uznesením č.136.

Rozpočet bol zmenený sedemkrát:

- prvá zmena schválená dňa 16.3.2017 uznesením č. 146
- druhá zmena schválená dňa 24.5.2017 uznesením č. 157
- tretia zmena schválená dňa 7.6.2017 uznesením č. 164
- štvrtá zmena schválená dňa 21.7.2017 rozpočtovým opatrením č. 171
- piata zmena schválená dňa 28.9.2017 rozpočtovým opatrením č. 177
- šiesta zmena vzatá na vedomie dňa 6.12.2017 rozpočtovým opatrením č. 183 a)
- siedma zmena schválená dňa 6.12.2017 rozpočtovým opatrením č. 183 b)
- ôsma zmena vzatá na vedomie dňa 24.1.2018 rozpočtovým opatrením č. 194

7.1. Plnenie príjmov a čerpanie výdavkov za rok 2017

	Rozpočet	Rozpočet po zmenách	Skutočné plnenie príjmov/ čerpanie výdavkov	% plnenia príjmov/% čerpania výdavkov
Príjmy celkom	830 353,35 €	880 854,54 €	821 804,31 €	93,3
z toho :				
Bežné príjmy	682 419,40 €	722 199,31 €	700 533,01 €	97
Kapitálové príjmy	0,00 €	2 203,69 €	2 203,69 €	
Finančné príjmy	147 933,95 €	156 451,54 €	119 067,61 €	76,11
Výdavky celkom	826 419,40 €	856 920,59 €	725 892,41 €	84,71
z toho :				
Bežné výdavky	652 419,40 €	704 699,31 €	597 834,57 €	84,84
Kapitálové výdavky	174 000,00 €	152 221,28 €	128 057,84 €	84,13
Finančné výdavky	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0
Rozpočet obce	3 933,95 €	23 933,95 €	95 911,90 €	

7.2. Prebytok rozpočtového hospodárenia za rok 2017

Hospodárenie obce	Skutočnosť k 31.12.2017 v €
Bežné príjmy spolu	700 533,01
z toho : bežné príjmy obce	700 533,01
Bežné výdavky spolu	597 834,57
z toho : bežné výdavky obce	597 834,57
Bežný rozpočet	102 698,44
Kapitálové príjmy spolu	2 203,69
z toho : kapitálové príjmy obce	2 203,69
Kapitálové výdavky spolu	128 057,84
z toho : kapitálové výdavky obce	128 057,84
Kapitálový rozpočet	-125 854,15
Prebytok/schodok bežného a kapitálového rozpočtu	-23 155,71
Vylúčenie z prebytku	- 12 254,23
Upravený prebytok/schodok bežného a kapitálového rozpočtu	-35 409,94
Príjmy z finančných operácií	119 067,61
Výdavky z finančných operácií	0,00
Rozdiel finančných operácií	119 067,61
Príjmy spolu	821 804,31
Výdavky spolu	725 892,41
Hospodárenie obce	95 911,90
vyrovnanie prebytku	-12 254,23
	83 657,67

Schodok rozpočtu zistený podľa ustanovenia § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v sume – **23 155,71 € sa upravuje - zvyšuje o :**

- a) nevyčerpané prostriedky **zo ŠR** účelovo určené na **bežné výdavky** poskytnuté v predchádzajúcom rozpočtovom roku v sume **12 254,23 €**, a to na :
 - prenesený výkon v oblasti školstva v sume **12 254,23 €**

ktoré je možné použiť v rozpočtovom roku v súlade s ustanovením § 8 odsek 4 a 5 zákona č.523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Zostatok finančných operácií v sume **119 067,61 €**, bol použitý na:

- vysporiadanie schodku bežného a kapitálového rozpočtu v sume **35 409,94 €**

Zostatok finančných operácií podľa § 15 ods. 1 písm. c) zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v sume **83 657,67 €**, navrhujeme použiť na :

- tvorbu rezervného fondu **83 657,67 €**

Na základe uvedených skutočností bola tvorba rezervného fondu za rok 2017 vo výške **83 657,67 €**.

7.3. Rozpočet na roky 2018 - 2020

	Skutočnosť k 31.12.2017	Plán na rok 2018	Plán na rok 2019	Plán na rok 2020
Príjmy celkom	€ 821 804,31	€ 1 015 103,77	€ 721 990,53	€ 721 890,53
z toho :				
Bežné príjmy	€ 700 533,01	€ 739 253,97	€ 721 990,53	€ 721 890,53
Kapitálové príjmy	€ 2 203,69	€ 113 595,57	€ 0,00	€ 0,00
Finančné príjmy	€ 119 067,61	€ 162 254,23	€ 0,00	€ 0,00

	Skutočnosť k 31.12.2017	Plán na rok 2018	Plán na rok 2019	Plán na rok 2020
Výdavky celkom	€ 725 892,41	€ 1 015 103,77	€ 692 307,70	€ 667 624,19
z toho :				
Bežné výdavky	€ 597 834,57	€ 738 702,14	€ 692 307,70	€ 667 624,19
Kapitálové výdavky	€ 128 057,84	€ 276 401,63	€ 0,00	€ 0,00
Finančné výdavky	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00

8. Informácia o vývoji obce z pohľadu účtovníctva

8.1. Majetok

Názov	Skutočnosť k 31.12.2016	Skutočnosť k 31.12.2017	Predpoklad rok 2018	Predpoklad rok 2019
Majetok spolu	€ 1 589 335,17	€ 1 913 223,65	€1 971 245,52	€2 026 736,11
Neobežný majetok spolu	€ 1 306 163,58	€ 1 649 726,17	€1 748 037,23	€1 846 209,24
z toho :				
Dlhodobý nehmotný majetok	€ 0,00	€ 0,00	€0,00	€0,00
Dlhodobý hmotný majetok	€ 1 086 678,11	€ 1 430 240,70	€1 528 551,76	€1 626 723,77
Dlhodobý finančný majetok	€ 219 485,47	€ 219 485,47	€219 485,47	€219 485,47
Obežný majetok spolu	€ 278 979,56	€ 259 443,92	€220 908,29	€178 126,87
z toho :				
Zásoby	€ 1 897,07	€ 2 007,43	€500,00	€400,00
Zúčtovanie medzi subjektami VS				
Dlhodobé pohľadávky				
Krátkodobé pohľadávky	€ 4 472,37	€ 7 640,74	€2 000,00	€1 500,00
Finančné účty	€ 272 610,12	€ 249 795,75	€218 408,29	€176 226,87
Poskytnuté návratné fin. výpomoci dlh.				
Poskytnuté návratné fin. výpomoci krát.	€ 0,00	€ 0,00	€0,00	€0,00
Časové rozlíšenie	€ 4 192,03	€ 4 053,56	€2 300,00	€2 400,00

8.2. Zdroje krytia

Názov	Skutočnosť k 31.12.2016	Skutočnosť k 31.12.2017	Predpoklad rok 2018	Predpoklad rok 2019
Vlastné imanie a záväzky spolu	€ 1 589 335,17	€ 1 913 223,65	€ 1 971 245,52	€ 2 026 736,11
Vlastné imanie	€ 1 058 637,67	€ 1 383 826,34	€ 1 456 686,34	€ 1 514 546,34
z toho :				
Oceňovacie rozdiely				
Fondy				
Výsledok hospodárenia	€ 1 058 637,67	€ 1 383 826,34	€ 1 456 686,34	€ 1 514 546,34
Záväzky	€ 27 822,84	€ 20 308,72	€ 7 840,00	€ 7 840,00
z toho :				
Rezervy	€ 840,00	€ 840,00	€ 840,00	€ 840,00
Zúčtovanie medzi subjektami VS	€ 23 933,95	€ 12 254,23	€ 4 000,00	€ 4 000,00
Dlhodobé záväzky	€ 2 965,71	€ 3 307,05	€ 2 000,00	€ 2 000,00
Krátkodobé záväzky	€ 83,18	€ 3 907,44	€ 1 000,00	€ 1 000,00
Bankové úvery a výpomoci				
Časové rozlíšenie	€ 502 874,66	€ 509 088,59	€ 506 719,18	€ 504 349,77

Analýza významných položiek z účtovnej závierky:

- významných prírastkov majetku – v roku 2017 obec :
 - o zrealizovala rekonštrukciu ciest Cintorínska a Vodárenská v celkovej sume 77 888,42 €
 - o zrealizovala rekonštrukciu vnútorných priestorov MŠ v celkovej sume 25 797,96 €
 - o zrealizovala výstavbu oplotenia MŠ v celkovej sume 4 286,37 €
 - o zrealizovala kamerový systém v MŠ v celkovej sume 1 882,50 €
 - o nakúpila pozemky v celkovej hodnote 4 153,60 €
 - o nakúpila rozhlasovú ústredňu v celkovej sume 2 363,99 €
 - o nakúpila traktorovú kosačku 4 999,- €
 - o zrealizovala projektovú dokumentáciu na výstavbu komunitného centra v celkovej sume 5 916,- €
- významných prírastkov na účte 428 a k prírastkom na účtoch majetku a úbytkom na účtoch oprávok k majetku – v roku 2017 obec prehodnotila odpisový plán v zmysle Postupov účtovania na základe MÚ MF SR č.MF/013292/2017-352 zo dňa 29.5.2017 o odpisovaní dlhodobého majetku a v zmysle § 30 odsek 8 Opatrenia MF SR - č.MF/16786/2007-31 v celkovej sume 249 131,99 €.

8.3. Pohľadávky

Pohľadávky	Stav k 31.12 2016	Stav k 31.12 2017
Pohľadávky do lehoty splatnosti	€ 0,00	€ 0,00
Pohľadávky po lehote splatnosti	€ 15 760,50	€ 19 960,92

Analýza významných položiek z účtovnej závierky: Nárast pohľadávok o 4 200,42 € spôsobili neuhradené daňové pohľadávky.

8.4. Závázky

Závázky	Stav k 31.12 2016	Stav k 31.12 2017
Závázky do lehoty splatnosti	€ 3 048,89	€ 7 214,49
Závázky po lehote splatnosti	€ 0,00	€ 0,00

Analýza významných položiek z účtovnej závierky: Nárast záväzkov o 4 165,60 € spôsobili neuhradené záväzky voči dodávateľom v lehote splatnosti.

9. Hospodársky výsledok za 2017 - vývoj nákladov a výnosov

Názov	Skutočnosť k 31.12.2016	Skutočnosť k 31.12.2017	Predpoklad rok 2018	Predpoklad rok 2019
Náklady	€ 657 508,93	€ 649 844,14	€ 653 490,00	€ 678 490,00
50 – Spotrebované nákupy	€ 134 567,04	€ 126 541,51	€ 130 000,00	€ 130 000,00
51 – Služby	€ 45 828,96	€ 83 245,25	€ 60 000,00	€ 60 000,00
52 – Osobné náklady	€ 406 275,38	€ 382 484,72	€ 400 000,00	€ 420 000,00
53 – Dane a poplatky	€ 264,00	€ 307,26	€ 310,00	€ 310,00
54 – Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
55 – Odpisy, rezervy a OP z prevádzkovej a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia	€ 57 323,78	€ 49 152,98	€ 55 000,00	€ 60 000,00
56 – Finančné náklady	€ 13 197,42	€ 7 932,42	€ 8 000,00	€ 8 000,00
57 – Mimoriadne náklady	€ 50,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
58 – Náklady na transfery a náklady z odvodov príjmov	€ 0,00	€ 180,00	€ 180,00	€ 180,00
59 – Dane z príjmov	€ 2,35	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
Výnosy	€ 743 221,73	€ 726 126,77	€ 726 350,00	€ 736 350,00
60 – Tržby za vlastné výkony a tovar	€ 23 377,79	€ 23 870,06	€ 24 000,00	€ 24 000,00
61 – Zmena stavu vnútroorganizačných služieb	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
62 – Aktivácia	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
63 – Daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov	€ 376 950,01	€ 389 254,03	€ 400 000,00	€ 400 000,00
64 – Ostatné výnosy	€ 19 906,92	€ 21 503,90	€ 21 510,00	€ 21 510,00
65 – Zúčtovanie rezerv a OP z prevádzkovej a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia	€ 920,78	€ 1 084,47	€ 840,00	€ 840,00
66 – Finančné výnosy	€ 14,68	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
67 – Mimoriadne výnosy	€ 0,00	€ 24 374,82	€ 0,00	€ 0,00
69 – Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov v obciach, VÚC a v RO a PO zriadených obcou alebo VÚC	€ 322 051,55	€ 266 039,49	€ 280 000,00	€ 290 000,00
Výsledok hospodárenia / + kladný VH, - záporný VH /	€ 85 712,80	€ 76 282,63	€ 72 860,00	€ 57 860,00

Hospodársky výsledok /kladný/ v sume 76 282,63 EUR bol zúčtovaný na účet 428 – Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov.

Analýza nákladov a výnosov v porovnaní s minulým rokom a s vysvetlením významných rozdielov: v celkových nákladoch došlo k zníženiu oproti roku 2016 o 1,17 % a v celkových výnosoch o 2,3 %.

10. Ostatné dôležité informácie

10.1. Prijaté granty a transfery

V roku 2017 obec prijala nasledovné granty a transfery:

P.č.	Poskytovateľ	Účelové určenie grantov a transferov	Suma prijatých prostriedkov
1	Fond sociálneho rozvoja	Dotácia na terénnych soc. pracovníkov	20 949,12 €
2	Obvodný úrad Trebišov	Register obyvateľov	361,35 €
3	Úrad práce sociálnych vecí a rodiny TV	Školské potreby pre deti v hmotnej núdzi	830,00 €
4	Úrad práce sociálnych vecí a rodiny TV	Rodinné prídavky	588,00 €
5	Okresný stavebný úrad v sídle kraja Košice	Dotácia na stavebný úrad	1 152,65 €
6	Úrad práce sociálnych vecí a rodiny TV	Strava deťom v hmotnej núdzi	3 224,20 €
7	Obvodný úrad Trebišov	Voľby do NR SR	712,45 €
8	Krajský školský úrad	Dotácia pre ZŠ	208 727,00 €
9	Dobrovoľná požiarna ochrana SR	na dobrovoľný hasičský zbor - mater.-tech.zabezp., OOP a odborná príprava	3 000,00 €
10	Krajský školský úrad	Dotácia na predškolákov	2 610,00 €
11	Obvodný úrad Trebišov	Register adries	59,60 €
12	Úrad práce sociálnych vecí a rodiny TV	Dotácia - Cesta na trh práce - podpora vytvorenia pracovných miest	4 589,38 €
	Spolu		246 803,75 €

Popis najvýznamnejších prijatých grantov a transferov:

- Na prenesený výkon – základná škola	211 337,- €
- Na terénnu sociálnu prácu	20 949,12 €
- Na vytvorenie pracovných miest	4 589,38 €

10.2. Poskytnuté dotácie

V roku 2017 obec poskytla zo svojho rozpočtu dotácie v zmysle VZN č. 8 o poskytovaní dotácií z rozpočtu obce:

Prijímateľ dotácie	Účelové určenie dotácie	Suma poskytnutých prostriedkov	Suma použitých prostriedkov	Rozdiel
Miestny spolok SČK	na rozšírenie povedomia občanov obce v zdravotníckej oblasti a na fungovanie miestneho spolku SČK	600,00 €	600,00 €	0,00 €
Obecný hasičský zbor	na činnosť hasičského zboru v obci	1 285,77 €	1 285,77 €	0,00 €
TJ Slovenské Nové Mesto	na činnosť futbalového klubu	7 218,47 €	7 218,47 €	0,00 €
FS Novomeščanka	na uchovávanie kultúrnych hodnôt	589,70 €	589,70 €	0,00 €
Miestny spolok Matice slovenskej	na činnosť miestneho spolku	200,00 €	200,00 €	0,00 €

10.3. Významné investičné akcie v roku 2017

Najvýznamnejšie investičné akcie realizované v roku 2017:

- ✓ rekonštrukcia ciest Cintorínska a Vodárenská v celkovej sume 77 888,42 €
- ✓ rekonštrukcia vnútorných priestorov MŠ v celkovej sume 25 797,96 €
- ✓ výstavba oplotenia MŠ v celkovej sume 4 286,37 €
- ✓ kamerový systém v MŠ v celkovej sume 1 882,50 €
- ✓ nákup pozemkov v celkovej hodnote 4 153,60 €
- ✓ nákup rozhlasovej ústredne v celkovej sume 2 363,99 €
- ✓ nákup traktorovej kosačky 4 999,- €
- ✓ projektová dokumentácia na výstavbu komunitného centra v celkovej sume 5 916,- €

10.4. Predpokladaný budúci vývoj činnosti

Predpokladané investičné akcie realizované v budúcich rokoch:

- Rekonštrukcia cintorína
- Rekonštrukcia požiarnej zbrojnice
- Pokračovanie rekonštrukcie ciest v obci – ul. Cintorínskej
- Výstavba zberného dvoru a 3 stojísk
- Rekonštrukcia budovy obce – zriadenie denného stacionára pre občanov
- Výstavba komunitného centra v časti obce Karlov Dvor
- Dokončenie oplotenia v MŠ

10.5. Udalosti osobitného významu po skončení účtovného obdobia

Obec nezaznamenala žiadnu udalosť osobitného významu po skončení účtovného obdobia.

10.6. Významné riziká a neistoty, ktorým je účtovná jednotka vystavená

Obec nevedie žiadny súdny spor a nie sú jej známe žiadne ďalšie riziká a neistoty, ktorým by mohla byť vystavená.

Vypracovala: I.Sarvašová
V Slovenskom Novom Meste, dňa 16.3.2018

Schválil: J.Kalinič

Prílohy:

- Individuálna účtovná závierka: Súvaha, Výkaz ziskov a strát, Poznámky
- Výrok audítora k individuálnej účtovnej závierke